

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

2 במרץ 2016

לכבוד	לכבוד
מר יוסי אדלשטיין	מר אמנון בן עמי
ראש מינהל אכיפה וזרים, רשות האוכלוסין וההגירה	מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
<u>בפקס: 08-9789127</u>	<u>בפקס: 02-6294860</u>

דחוף!

שלום רב,

הנדון: השירות המשפיל לנדרשים להתייצב במתקן מינהל אכיפה וזרים בחדרה

אני פונה אליכם זו הפעם בעניין השירות המשפיל לנדרשים להתייצב במתקן מינהל אכיפה וזרים בחדרה. קבלת המתייצבים במתקן החלה בשבועיים האחרונים בעקבות עתירה שהגשנו (בג"ץ 2638/15). אבקשכם לפעול בדחיפות לשיפור השירות במקום, כפי שיפורט להלן.

ואולם, עוד בטרם אפנה לתיאור הדברים, אין מנוס מלהפנות את תשומת הלב לכך, ששוב ושוב אנחנו נאלצים לפנות אליכם בעניין השירות המשפיל שניתן לאזרחים זרים במתקני מינהל אכיפה וזרים שברשות האוכלוסין וההגירה. פעם מדובר בקבלה בלשכות ברחבי הארץ, פעם במשרדים בלוד, פעם בחולון, פעם ברחוב סלמה בתל-אביב, פעם ברחוב תובל בתל-אביב, פעם בבני ברק, פעם באילת ופעם בחולות. המקומות אמנם שונים אך הדפוס דומה: ציפופם של עשרות, ולעתים מאות, מבקשי מקלט ואנשים שאי אפשר לגרשם מישראל, בדוחק ובעמידה, כשהם חשופים לפגעי מזג האוויר; החזקתם משך שעות; העדרם של מי שתייה ושירותים זמינים; העדרה של התייחסות כלשהי לנשים הרות, להורים עם ילדים, לאנשים מבוגרים, לאנשים חולים ולאנשים עם מוגבלויות; התייחסות מבזה, משפילה ואדנותית כלפי המתייצבים; מניעת כניסה של מלווים למתקנים על מנת שלא יחשפו לתנאים המחפירים וליחס למתייצבים; וזימונם של המתייצבים לשוב למתקנים אלה שוב ושוב ולעתים קרובות. השנים נוקפות, מתקנים מתחלפים, נוספים ונגרעים, אך דפוס השירות המחפיר חוזר על עצמו בכל מתקן ומתקן. המסקנה המתחייבת היא שאין מדובר בבעיית התארגנות, אלא במדיניות של ממש.

כאמור, אך לאחרונה הסתיים ההליך שהגשנו בעניין השירות המחפיר שניתן במשרדי המינהל באזור התמך המערבי בנתב"ג. בדיון שהתקיים בעתירה ביום 7.9.2015 מתח בית המשפט ביקורת חריפה על התנהלות הרשות, והבהיר שהנדרשים להתייצב בנתב"ג משתייכים לאוכלוסיות מוחלשות; כי ההסדר קשה; כי נחוצה פריסה של משרדים להתייצבות; כי העובדה שנשלחים

למתקן כזה אנשים בהמוניהם מצביעה על אי התחשבות מספקת, וזאת בלשון המעטה; וכי עריכת תיקונים במבנה ובדרך קבלת הנדרשים להתייצב בו, רחוקים מליתן מענה מספק. בעקבות זאת הוחלט לבטל את דרישת ההתייצבות במשרדים בנתב"ג, והחל ממחצית חודש פברואר 2016 לדרוש התייצבות במשרדי המינהל ברחוב סלמה בתל-אביב וברחוב רמב"ם בחדרה. בפסק הדין שניתן ביום 18.2.2016 נפסקו לזכותנו 20,000 ₪ בגין השינוי שחל.

אם כן, בשבועיים האחרונים החלה קבלת המתייצבים במתקן בחדרה, ומה שהיה – הוא שיהיה. כך, למשל, ביום א' האחרון, 28.2.2016, כבר בשעה תשע וחצי בבוקר התגודדו בכניסה למתקן, הנפתח בשעה עשר, בין חמישים לשישים איש. חלק מהמוזמנים נדרשו להגיע בין השעות עשר בבוקר לארבע אחר הצהריים. במהלך היום תפח מספר המגיעים בעשרות רבות מאוד, ולהערכת המוזמנים עמד על כמאתיים. הם כללו גם מבקשי מקלט, שעל פי הודעתכם לבג"ץ, אמורים היו להתייצב במשרדי המינהל ברחוב סלמה בתל-אביב. ההמתנה בדוחק מחוץ למתקן היא במגרש חנייה. אין צל, אין מקום לשבת, אין גישה לשירותים ואין מים. כניסה למתקן יכולה לארוך שעות, והיא תלויה בהחלטת השומר. מלווים אינם רשאים להיכנס. ההמתנה בתוך המתקן אורכת עוד כמה שעות. אין בפנים מתקן מים לשתייה. מי שמבקש לשנות נדרש לבקש אישור מן השומר לצאת החוצה, לרכוש שתייה, ולשוב דרך הנדחקים פנימה. המתנה בכניסה או בתוך המתקן אין משמעה קבלת שירות. בין המתייצבים במתקן היו שהעבירו בו שעות – טרם פתיחתו ועד סגירתו בשעה ארבע – ונשלחו כלעומת שבאו ובידם הזמנה לשוב כעבור זמן קצר.

אין צורך להזכיר – אי התייצבות במקום כרוכה בסנקציה. רישונו של אדם לא יחודש והוא חשוף למעצר.

אבקשכם לפעול בדחיפות לתיקון דרך מתן השירות במתקן בחדרה, ובכלל זאת להבטיח כי:

- א. לא תתאפשר המתנה בחנייה או בחוץ. ככל שאין אפשרות לקלוט בתוך המתקן כמות גדולה של אנשים יוזמנו אנשים במספר שלא יעלה על אפשרויות הקבלה והישיבה בפנים;
- ב. ככל שיש עומס, יפתחו מתקנים נוספים ויינתן במתקן ובמתקנים הנוספים שירות בכל ימות השבוע ובשעות אחר הצהריים;
- ג. תונהג מערכת תורים, והמתייצבים יוזמנו על פי תור שייקבע להם (זימון בין עשר בבוקר לארבע אחר הצהריים אינו תור);
- ד. אדם שזומן יתקבל ויטופל במועד שזומן, ודאי באותו היום;
- ה. מבקשי מקלט לא ידרשו להתייצב במקום, כאמור בהודעתכם לבג"ץ;
- ו. תינתן עדיפות בקבלה לנשים הרות, להורים עם ילדים, לאנשים מבוגרים, לאנשים חולים ולאנשים עם מוגבלויות;
- ז. למלווים, לרבות מי שאינם עורכי דין, תינתן אפשרות להיכנס למתקן ולהיות עם המתייצבים בכל שלב;
- ח. יותקן מתקן מים קרים בתוך המתקן לשימוש המוזמנים;
- ט. תובהר לכלל העובדים החובה להעניק יחס מכבד וראוי למתייצבים ולמלוויהם.

אודה על תשובתכם הדחופה על מנת שנוכל לשקול המשך צעדינו.

בכבוד רב,

עודד פלר

עודד פלר, עו"ד

העתקים:

גב' דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (יעוץ)
מר דניאל סלומון, היועץ המשפטי לרשות האוכלוסין וההגירה
מר רן רוזנברג, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה